

Jutlus Nõos P, 09.11.25 kl 11, 21. pühapäev post *Trinitatis*, isadepäev

Lektsioonid: Js 33:20–22; Rm 1:16–17

Jutlus: Jh 4:46–53

Laulud: KLPR 332 (1–7); P. Simojoki „Usutunnistus”; 283 (1–3); 284 (1–3)

Nii tuli Jeesus taas Galilea Kaanasse, kus ta oli muutnud vee veiniks. Ja seal oli üks kuninga ametimees, kelle poeg oli Kapernaumas haige. Kui ta kuulis, et Jeesus on tulnud Juudamaalt Galileasse, läks ta tema juurde ja palus, et Jeesus tuleks alla ja teeks terveks tema poja, sest see oli suremas. Siis Jeesus ütles talle: „Te usute mind ainult siis, kui näete tunnustähti ja imetegusid.” Ametimees ütles talle: „Issand, tule alla, enne kui mu laps sureb!” Jeesus ütles talle: „Mine, sinu poeg elab!” Ja inimene uskus sõna, mis Jeesus talle ütles, ning läks. Aga juba koduteel tulid ta sulased talle vastu teatega, et ta laps elab. Siis ta päris neilt tundi, mil pojalt hakkas kergem. Nad ütlesid talle: „Eile päeval kella ühe ajal lahkus temast palavik.” Nüüd märkas isa, et see oli juhtunud täpselt sel ajal, mil Jeesus oli talle öelnud: „Sinu poeg elab!” Ja tema uskus, samuti kogu ta pere.

Tänane kirjakoht kõneleb meile usu kasvamisest. Evangelist Johannes kõneleb meile ühe Jeesuse aegse kuninga, Herodes Antipase ametniku usu kasvust. Täna sel isadepäeval pole võib-olla ülearune rõhutada ka seda, et too ametnik oli isa, sest kõneldakse tema pojast.

Kuid alustaksin usust laiemalt. Mis on usk? Eesti Keele Instituudi „Sõnaveeb” ütleb, et usk võib tähendada põhimõtteliselt kahte asja: 1) kindlat sisemist arusaama, veendumust, mis ei vaja põhjendamist; 2) lootust.

Tihti me ütleme: ma usun, et see või too asi on nii või naa. Ja peame selle all silmas hoopis lootust või isegi ainult arvamust: ma loodan või arvan, et asi on nii või naa. „Ma usun, et saan homme koolis „viie””. Või: „Ma usun, et homme tuleb soe ilm.” Selline uskumine pole veel kaugeltki kindel sisemine arusaam, veendumus.

Meie kirjakohas on kuninga ametnik Kapernaumas, oma kodulinnas varem näinud Jeesuse tegevust ja teab, et Jeesus pole tavaline rändjutlustaja: ta suudab teha ka imetegusid. Nüüd, kui ametniku poeg oli haigeks jäänud, arvatavasti mingisse raskesse palavikunähtudega haigusesse, tegi tema armastav isa loomulikult kõik, et oma poega surmast päästa. Ja talle tuli meelde Jeesus, sest rahvas rääkis, et Jeesus oli tulnud lõuna poolt Juudamaalt tagasi põhja poole, Galileasse, tema kodupaiga lähedusse Kaana linna.

Kapernaumast Kaanasse on u 30 km pikk teekond, mis jalgsi käies võtab u pool päeva, veoloomaga ehk mõnevõrra kiiremini. Ametnik oli valmis selle vahemaa läbima, et kohtuda Kaanas Jeesusega. Miks? Sellepärast, et ametnik lootis, et Jeesus saab aidata tema haiget poega, kelle pärast ta oli väga mures. Justnimelt lootis! Ta arvas küll Jeesusest palju, sest näeme, et Jeesusega kohtudes nimetab ta teda Issandaks. Kuid tema jumalikkusesse, milles meie oleme ju kindlad, ta tõenäoliselt ei uskunud. Kuulsime meie kirjakohast aga ka seda, et Jeesus, kuuldes, et too isa palub tal minna 30 km pikkuse teekonna Kaanast Kapernauma poissi ravima, ütles pahaselt: „Te usute mind ainult siis, kui näete tunnustähti ja imetegusid.” Tõenäoliselt viitas Jeesus sellele, et too isa oli tulnud Jeesust otsima just seetõttu, et oli ehk Kapernaumas näinud mõnda Jeesuse tunnustähte või imetegu. Järelikult pidas Jeesus ametniku usku vaid lootuseks, et ehk läheb õnneks, ehk suudab too imetegija Jeesus ka haiget poissi aidata.

Ka meie ajal tulevad inimesed tihti kirikusse selleks, et nad loodavad oma probleemidele lahendust. Selles pole muidugi midagi halba. Ka Jeesus ise ju ütleb Mt 11:28: „Tulge minu juurde kõik, kes olete väevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamist!” Kuid tihti ei tule inimesed mitte Jeesuse juurde, vaid n-ö kiriku juurde, sest on kuulnud, et kirikus võib kogeda midagi, mida tavaelus ei kogeta.

Too kuninga ametimees tuli küll Jeesuse juurde, kuid mitte sellepärast, et ta oleks uskunud Jeesusesse usaldamise mõttes, vaid sellepärast, et ta lootis Jeesuselt midagi oma poja heaks saada. Ja nõnda pani Jeesus tolle isa proovile: ta pahasemaga meie arvates veidi ebaõiglaselt, öeldes:

„Te usute mind ainult siis, kui näete tunnustähti ja imetegusid.” Ebaõiglaselt seetõttu, et too isa oli ju 30 km kauguselt Jeesuse juurde tulnud ega väärinud sellist pahameelt.

Isa olekski võinudki solvuda ja ära minna. Justnagu Süüria kuninga väepealik Naaman, kes 2Kn 5. peatükis tuli oma pidalitõve pärast prohvet Eliisa juurde, kuid kuuldes, et Eliisa, teda oma juuresolekuga üldse austamata, soovitab tal terveks saamiseks end seitse korda Jordani jõkke kasta, solvus hingepõhjani ja kavatses tagasi koju minna.

Naamani keelitasid tema solvumisest üle saama tema sulased. Kuid toda isa Jeesuse loos aitas solvumisest üle saada armastus oma poja vastu ja tugev lootus Jeesuse tervendavasse jõusse. Ning too ametnikust isa ütleb Jeesuse pahase repliigi peale kindlalt: „Issand, tule alla, enne kui mu laps sureb!” (See „alla tulemine” tähendab siin seda, et teekond Kaanast Galilea järve ääres asuvasse Kapernauma kulges mäestikust tasandiku suunas.)

Sellest kindlusest ja ka Jeesuse „Issandaks” nimetamisest näeb Jeesus, et mehes on siiski lootusest enamat, on usaldust Jeesuse isiku vastu. Ja seda, et Jeesusel on mehe suhtes õigus, näitab ka mehe reaktsioon Jeesuse sõnadele, mida Jeesus nüüd ütleb: „Mine, sinu poeg elab!” Nimelt ei jätkka mees keelitamist, et Jeesus temaga 30 km kaugusel olevasse Kapernauma linna kaasa tuleks, vaid allub Jeesuse korraldusele. Sellega näitab mees, et ta mitte ainult ei looda Jeesuse imettegeva võime peale, vaid usaldab Jeesuse sõna, võiks öelda, lausa pimesi. Mees teeb vastuvaidlematult, küsimusi esitamata seda, mida Jeesus ütleb. Selline teguviis näitab suurt usaldust.

Kas meie usaldame Jeesust? Kas meie aja inimesed, meie aja isad usaldavad Jeesust? Võime seda testida nt Jeesuse Mäejutlust lugedes ja arutledes, kuipaljut seal toodud Jeesuse käskudest ma täita tahan. Nt Mt 5:22: „Igaüks, kes oma venna peale vihastab, peab minema kohtu alla, kes aga oma vennale ütleb: „Tola!”, peab minema ülemkohtu alla, kes aga ütleb: „Sina jäle!”, peab minema tulepõrgusse.” Kas me usaldame Jeesust ja jätame ligimese peale vihastamata ja talle halvasti ütlemata? Või Mt 5:28: „Igaüks, kes naise peale vaatab teda himustades, on oma südames temaga juba abielu rikkunud.” Kas usaldame Jeesust ja jätame Tema sõna peale naise peale himustades vaatamata?

Usaldus Jeesuse vastu nõuab pingutust, võib-olla isegi kannatust. Kuid see kannab vilja. Meie kirjakoha ametnikust isa usaldas Jeesust ja asus näiliselt täitumata lootusega tagasi koduteele. Me ei tea, millist pingutust see talt nõudis ja milliseid sisemisi kannatusi ta selle poole päeva jooksul tagasiteel pidi läbi elama.

Kuid need pingutused ja kannatused said väärilise tasu: ametniku sulased teatasid talle veel enne koju jõudmist, et ta poeg pole raskesse haigusesse surnud. Ja kui ametnik nüüd mõistis, et see polnud tõepoolest juhus, vaid juhtus täpselt sel kellaajal, kui Jeesus oli ta koju saatnud, kinnitades, et poiss jääb elama, siis ta uskus, nagu evangelist Johannes kirjutab.

Kas nüüd see „uskumine” on teistsugune kui ametniku algne uskumine Jeesusesse kui imetegijasse ja uskumine Jeesusesse kui Issandasse, kelle sõnu tuleb pimesi usaldada? Peab vastama, et on küll teistsugune! See usk pole enam lootus ega usaldus, vaid kogemus. Usk kui kogemus!

Mis on usk kui kogemus? See on lootus ja usaldus, millele on lisandunud armastus! Usk, lootus, armastus, millest kõneleb apostel Paulus 1Kr 13. peatükis. See on armastus Jumala vastu, kes on nii piiritult helde oma loodu vastu, ehkki too pole seda mitte millegagi ära teeninud. See on armastus oma taevase Isa vastu, kes armastab oma last ka siis, kui too on valmistanud Isale kurbust ja pettumust.

Meie kirjakoha lõpus on öeldud, et too ametnikust isa uskus, samuti kogu ta pere. Selline usk nagu meie kirjakoht kirjeldab – lootus, usaldus ja armastus – kannab palju vilja. Kuninga ametniku pere nägi pereisa usukogemust ja uskus samuti.

Ka meie usk, millesse on koondunud lootus, usaldus ja armastus, võivad sütitada paljusid. Lootus Jumala peale üksi seda ei suuda, ka usaldus Jumala vastu võib-olla mitte. Ent kui inimesed näevad meie olemuses armastust, mille algupäraks on Jumala andeksand meie pahategude suhtes, siis võib juhtuda, et ka nemad hakkavad Jumalasse uskuma.

Ja mida muud Jumal meilt, inimestelt ootab: et me usuksime ja pääseksime Jumala juurde igavesse ellu!

Aamen.